

LBRIS

We know
books

GABRIEL DIMA
FERMENTUL

EDITURA
CREATOR
BRAȘOV, 2024

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	7
MOTIVAȚIE	11
ȘCOALA.....	13
CE VREI SĂ TE FACI	
CÂND VEI FI MARE?	17
UCENICIA	26
LUCRUL LA STAT	38
PART TIME	51
LUCRUL AFARĂ.....	61
START-UP	73
MULTINAȚIONALĂ.....	81
ALEGERI ȘI ALEGERI	89
TBD	97
APROAPE VERTICAL	108
CÂND ZARUL AJUNGE REGE.....	121
TINEREȚE FĂRĂ BĂTRÂNEȚE... ..	127
GPS.....	138
UN NOU ÎNCEPUT	153
ÎN LOC DE DEFINIȚIE.....	174
BONUS 😊.....	177

PREFAȚĂ

Am avut șansa să-l cunosc pe Gabi, să colaborez cu el și, nu în ultimul rând, să *fermentez* lângă el. Dacă ar fi fost să gădesc o trăsătură, o abilitate sau o competență care să-l caracterizeze pe Gabi mi-ar fi fost greu. Sigur că aș fi putut alege cu ușurință subiecte precum ingineria aerospațială, structuri lightweight, management de proiect și altele. Dar realitatea e că toate astea nu-ți oferă o imagine asupra unui om; ele se pot învăța din nenumărate surse structurate în manuale și training-uri. În schimb, cartea vine cu o soluție. Cu un concept care i se potrivește mănușă. Am avut norocul să lucrez alături de el, să colaborăm într-un cadru în care se căutau constant idei, soluții tehnice și abordări neconvenționale într-un centru de inginerie. Ce loc mai bun să-ți poți imagina pentru *fermentare*? În acea perioadă, răspundeam de activitatea respectivă a centrului de inginerie și, în această calitate, pot confirma că Gabi **are fermentul** și, mai mult decât atât, face oamenii din jurul său să *fermenteze*. Mă bucur că a ales să vorbească despre *Ferment* tocmai pentru că se definesc atât de bine unul pe altul. În înțelegerea mea, *Fermentul* e ceva ce se simte și ceva despre care

ți se povestește. Nu vei găsi un curs despre ferment, ci cel mult despre motivarea angajatului, iar dacă-l găsești poți întreba orice manager cu experiență ca să-ți confirme că nu funcționează. *Fermentul*, în schimb, lucrează altcumva.

Mi-ar fi plăcut să citesc *Fermentul* ca proaspăt absolvent și cred că l-aș fi citit pe nerăsuflăte într-o seară. Spun asta pentru că și eu, asemenea sutelor de mii de tineri ce intră pe piața muncii anual, am luat decizia să merg într-o direcție fără să mă gândesc îndeajuns la ce poate însemna activitatea profesională. Fără să am o viziune asupra viitorului pe care urmează să mi-l decid în calitate de tânăr de 19 ani, proaspăt absolvent de liceu. Pentru mine, *Fermentul* te lasă să te uiți pe gaura cheii și să surprinzi câteva cadre în viitor, în potențiala ta carieră. Să-ți imaginezi momentele de „a-ha”, momentele de răscruce și, cel mai important, satisfacția pe care o poți avea prin muncă. Ca tânăr, deseori consideri că relația personală cu profesia e ceva ce va decurge de la sine sau, pur și simplu, nu e importantă. De ce să pui profesia la un rang înalt? E doar un mijloc să faci bani sau e, pur și simplu, ceva cu ce te vei ocupa „mai încolo”. În realitate, în viață poți să-ți alegi doar doi parteneri de cursă lungă: soțul/soția și profesia. Dintre cei doi parteneri, doar unul îți va permite să fii întotdeauna la volan, iar *Fermentul* te ajută să arunci o valoroasă privire înainte.

Mă bucur că există o astfel de carte, o carte care în loc să transmită instrucțiuni despre cum se construiește o rachetă mai degrabă îți povestește despre

provocările și trăirile celor care au visat la ea. Ale celor care au visat să construiască, au visat să piloteze, au visat să exploreze necunoscutul și ale celor care au visat să pregătească generația următoare. A nu se înțelege greșit: cartea nu e despre rachete sau ingineria aerospațială... deși, dacă ar fi, atunci Gabi ar fi omul să o scrie.

Doru Groza

MOTIVAȚIE

*Omul nu poate fi fericit dacă nu poate
să mănânce bine, să doarmă bine, să aibă
prieteni și... să-și facă nevoile!*

PROVERB CHINEZESC

După cei 7 ani de-acasă petrecem între 10 și 18 ani pregătindu-ne pentru viitoarea profesie. Urmează 40 – 45 de ani de activitate și, pentru cine mai are zile după, cam 10 ani de pensie. Dintr-o viață de 75 de ani, 57 ne ocupăm de învățat și muncă, ceea ce înseamnă trei sferturi din viața noastră!

Fără a avea pretenția că aducem completări la proverbul de mai sus, cred că putem afirma că nu putem fi fericiți dacă nu dăm atenția cuvenită meseriei. Am putea înțelege importanța acestui lucru doar dacă stăm să privim câtă energie investesc părinții în educația propriilor copii.

Și, ca un ultim argument, gândiți-vă: câți oameni ați cunoscut nemulțumiți, frustrați sau poate blazați din cauza job-ului?...

Fermentul se dorește a fi o carte pentru orientare profesională sau vocațională, deși mi-ar plăcea mai mult să-i spunem un album de întâmplări – luați-o cum doriți! 😊

Mi-ar plăcea să știu că o veți folosi pe post de busolă nu doar la început de drum, ci și pe parcursul perioadei de activitate, atunci când veți simți că este nevoia unei schimbări. Ea este scrisă nu doar din experiența personală, ci mai ales din cea împărtășită de cei pe care am avut ocazia să îi cunosc și să îi văd în viața de zi cu zi la job, în familie, cu prietenii. În situații de criză sau înconjurați de succes, în perioade de tihnă sau navigând în ape tulburi. Experiența mea pălește în fața lor.

Ce îmi propun scriind aceste rânduri? Să vă transmit că putem petrece aceste trei sferturi din viață în așa fel încât să avem cât mai multe victorii de etapă, marcate de sentimentul împlinirii. Și să vă împărtășesc ideea unui ingredient cu totul special – acel ferment fără de care reușita nu poate fi desăvârșită.

Nu vorbim de rețete sau sfaturi. Ci de o invitație la introspecție și experimentare directă.

De unde această cunoaștere? De la mentorii cu care vă invit să luați cunoștință în cele ce urmează.

ȘCOALA

*Educarea unui copil este ca ridicarea
unui zmeu. Dacă îl lași prea mult, riști
să îl scapi din mână. Dacă îl ții prea din
scurt, riști să nu se mai ridice de la pământ.*

PROVERB CHINEZESC

Suntem făcuți din diamant curat însă în formă brută; șlefuirea lui începe cu primii ani ai copilăriei, între cei dragi. Având un material atât de prețios în mâini, cei care îl vor lucra trebuie să știe că misiunea lor este nu să-i schimbe natura, compoziția chimică, ci doar să-i creeze primele fețe. Acestea trebuie să dea dovadă de proporție, complementaritate, în așa fel încât întregul să fie armonios.

Prea multă școală în detrimentul sportului nu merge. La fel, copilul nu trebuie dresat prin 6-10 ore de meditație săptămânal, fără să știe să-și coasă o haină ruptă sau să schimbe un bec. Sau, mai rău, să fie privat de bucuria muzicii, a desenului, a dansului.

Cu timpul, condițiile de șlefuire se vor înăspri, de aceea asumarea fiecărei noi fațete – o disciplină,

o competență, o responsabilitate – trebuie făcută cu discernământ. Chiar dacă pare că viața ne aruncă în diferite ipostaze, conducând oarecum către arhitectura finală a diamantului, fiecare dintre noi avem contribuția noastră – libertatea de a judeca ce este mai bun pentru noi. Atunci, din diferitele opțiuni pe care viața ni le scoate în față, vom putea face alegeri pe care să nu le regretăm peste ani.

Pentru cei care vor mai mult, este nevoie de un meșter, de un maestru – un profesor, un antrenor, un mentor. Ei sunt cei care, pe lângă meșteșugul desăvârșit, știu de câtă dedicare este nevoie în formarea unui om.

Poate un lucru ar trebui menționat aici – meșterul ar trebui să se folosească de libertatea de *a refuza* să investească într-un ucenic, dacă simte că acesta nu e făcut pentru așa ceva.

Îndrăznind să punem proverbul de mai sus într-o nouă lumină, am putea spune că zmeul presupune un efort continuu de mânăuire, ceea ce face din meseria de părinte una *grea*, care nu se învață la școală. Pentru ceilalți șlefuitori, chiar dacă lucrurile ar trebui să fie mai simple, invitația este să facă din meserie o pasiune. Fiindcă chiar merită!

Toma s-a născut în anii '70 într-un oraș industrial. Părinții – mama medic și tata director de producție – au fost cam atipici. Mama, cu două job-uri pe vremea aceea, se declara foarte mulțumită de bucuria pe care o aducea pacienților, pe când tata nu vorbea nimic despre munca lui.

Atipici din nou, pentru că, în fața copiilor, părinții nu vorbeau niciodată în contradictoriu și nici nu erau ranchiunoși. Când a crescut, Toma a fost foarte surprins să afle că soții se pot certa, sau... Credea că ei, pur și simplu, se iubesc și asta e ca un vaccin împotriva oricărei surse de conflict...

Ca tradiție de familie, tot ce își amintea era că bunicii – și cei de la țară și cei de la oraș – erau foarte atașați de munca lor – și asta au făcut toată viața, atât timp cât a mai fost posibil.

Toma a copilărit într-un oraș industrial în care se făcea carte, unde culegerile erau uzate după doi, trei ani de utilizare, adesea lăsate către frați, veri, vecini.

Baza școlii era una teoretică, practica fiind mai mult agricolă decât tehnologică. Se învăța fără un obiectiv clar – să ai note mari, să iei premiu, să mergi la olimpiade (care pe vremea aceea erau concursuri serioase). Un învățământ elitist, în care copiii care nu aveau memorie bună sau nu erau făcuți pentru română/ mate/ fizică erau considerați niște resturi și tratați ca atare nu numai la școală, ci și în familie. Limbile străine se făceau insistând pe gramatică și nu pe înțelegere de text – de conversație ce să mai vorbim...

Sprîjinit și încurajat de părinți, Toma și-a pus în valoare potențialul și a luat note mari la mate/ fizică, la restul căutând să mențină un nivel... rezonabil.

În acel peisaj oarecum gri în ceea ce privește școala, au existat doi profesori autentici de fizică – doamna la școala generală și domnul la liceu – care au transformat acele ore în ceva miraculos. Teoria și metodele simplificate pentru a rezolva majoritatea problemelor erau predate relativ repede, pentru a lăsa loc problemelor de top – adevărate enigme pentru elevi. De multe ori, cei doi profesori propuneau probleme la care nu știau rezolvarea și participarea la un efort colectiv de a le scoate la capăt se transforma în niște momente extrem de autentice. Nu mai erau elevi și profesor, ci doar niște exploratori. Atunci a întâlnit prima oară Toma *fermentul*.

CE VREI SĂ TE FACI CÂND VEI FI MARE?

*A gândi este la fel cu a săpa o fântână.
La început apa este tulbure însă, cu
timpul, lucrurile se limpezesc.*

PROVERB CHINEZESC

Întrebați-i pe părinții voștri ce răspunsuri dădeți
când ați fost pici!..

De pici, Toma își dorea să facă ceva special, care să presupună un costum special care să îl ajute să lucreze într-un mediu special. Prin excluziune, au rămas două meserii – cosmonautul și scafandru. Mama, îngrijorată că puiul ei ar putea pieri într-o meserie atât de periculoasă, i-a spus că în cosmos e o presiune atât de mare că îți sar și plombele din gură. Odată cu împlinirea vârstei de șase ani, a venit și prima plombă și cu ea s-a spulberat și visul lui Toma de a fi extrem de special...

În liceu, Toma nu făcea excepție față de cei din generația lui – habar n-avea ce va fi când va fi mare.

Tot ce știa era că trebuie să ia la facultate din prima pentru că, dacă te luau în armată, șansa să poți fi admis după doi ani de pauză era mică de tot.

În ceea ce privește părinții, tata sugera să se facă ofițer pentru că avea haine, casă și serviciu garantate; mai amintea din când în când că ofițerii se duceau la serviciu cu racheta de tenis... Mama în schimb era mai directă: „Fă-te, mamă, doctor”.

În acest scenariu dominat doar de tendințe vagi, apare în sfârșit o certitudine.

Deși se descurca bine la mate & fizică, Toma a trebuit să se mediteze, pentru că așa făcea toată lumea. Deși profesorul de fizică i-a explicat tatei că nu e cazul, totuși...

Cum se desfășura ședința de meditație (care se făcea cu trei elevi): în primele minute, Toma făcea un sumar al problemelor din capitolul primit ca temă – cele cu exprimări neclare sau cele cu răspunsul greșit la sfârșit. După, profesorul spunea „Acum îi împărțim frățeste: tu iei unul și eu iau unul” și Toma lucra cot la cot cu profesorul. După câteva luni, a trebuit ca părinții lui Toma să accepte că nu avea rost să continue.

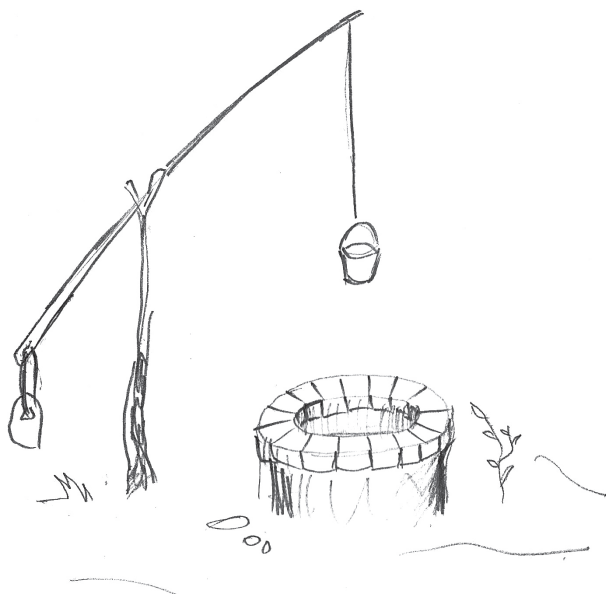
În acest context, profesorul i-a spus lui Toma direct: „Eu câștig din meditații 17.000 lei pe lună (cam de 4 ori salariul unui director general în anii ‘80). Te duci și faci Facultatea de Fizică și când te întorci facem echipă de meditații. Vorbesc eu cu tata.”

Toma nu a avut nicio obiecție și i s-a părut o variantă relativ lejeră și avantajoasă.

Când urma să își depună dosarul pentru înscriere, tata l-a întrebat direct: „Ești sigur că asta îți dorești să faci? Ca profesor, va trebui să-ți spargi capul cu tot felul de elevi... Te-ai gândit ce ți-ar plăcea să faci?”

Toma a rămas tablou. Până atunci nimeni nu îl întrebase de fapt ce își dorește... S-a retras la el în cameră și, uitându-se în gol, a văzut pe unul din pereți machetele a câteva avioane de luptă, la care lucrase cu mult entuziasm cu câțiva ani înainte.

A doua zi, a spus simplu părinților: „Cred că îmi plac avioanele”. Prin urmare, dosarul a fost depus la o facultate care să îl ajute să prindă aripi.

Peste ani, a cunoscut-o pe Ileana, un recrutator experimentat, care l-a ajutat să facă lumină într-o zonă ignorată în țara noastră.

— Foarte mulți suferă pentru că fac o școală grea și se trezesc în job-uri în care nu se regăsesc. Investesc ani din copilăria și din tinerețea lor, uneori cu sacrificiile părinților, ca să ajungă șoferi sau agenți comerciali.

— Da și, din păcate, sistemul e croit în așa fel încât aceste tare nu vor dispărea prea curând, spuse Ileana. Ce îl face pe copil să își aleagă o meserie? Faptul că a văzut un vecin sau un văr cu o mașină tare și asociază meseria acestuia cu „beneficiile” vizibile. Sau că sunt împinși de la spate de părinți: „Fă orice numai să nu ajungi ca mine – să lucrezi în pufoaică, într-o hală, în curent, să fii tot timpul murdar și condus de indivizi submediocri; învață cât să intri la o facultate – nu contează unde, unde se intră mai ușor – să-ți fie și ție bine”.

— Cred că unul dintre rolurile școlii este acela de a ajuta copilul să-și găsească chemarea și să îl ajute cumva să o urmeze, adăugă Toma după un moment de meditație.

— Vei fi surprins să afli că, deși orientarea profesională sau vocațională este un domeniu bine pus la punct, ca multe altele, la noi acest lucru este cum este... Dacă vei întreba la orice școală sau liceu, ți se va spune că acest lucru este implementat, că psihologul